

Al llibre *Mein Kampf*, Hitler programava l'exterminació dels jueus. Auschwitz (foto) és la materialització d'aquesta idea.

PRATS I CAMPS

DOCUMENT

Els enginyers dels forns crematoris nazis corroboren l'holocaust

“Com vam construir les cambres de gas”

El nord-americà Gerald Fleming, professor emèrit d'alemany a la Universitat de Surrey, acaba de publicar el llibre *Hitler and the Final Solution*, fruit de l'anàlisi exhaustiva dels arxius secrets i de les declaracions dels responsables del camp de concentració nazi d'Auschwitz.

El dia 4 de març de 1946, membres del servei d'espionatge militar de l'Exèrcit Roig van arrestar a l'ocupada ciutat alemanya d'Erfurt quatre enginyers que ocupaven càrrecs importants a l'empresa Topf und Söhne. El nom de l'empresa havia estat trobat escrit en plaques que la identificaven com a fabricant de forns crematoris als camps de concentració de Buchenwald, Dachau, Mauthausen, Gross-Rosen i Auschwitz-Birkenau.

El director de l'empresa, Ludwig Topf, s'havia suïcidat al maig de 1945, mentre que el seu germà, Ernst-Wolfgang, havia fugit a la zona ocupada pels soviètics. Però el director tècnic, Gustav Braun, i els enginyers Kurt Prufer, Karl Schultze i Fritz Sander s'hi havien quedat, creient que no els passaria res.

Prufer havia estat interrogat i posteriorment alliberat per oficials de la Tercera Armada nord-americana, que van ser els

Els forns crematoris eren disseny de l'empresa Topf und Sohne.

PRATS I CAMPS

primers aliats que van entrar a Erfurt. Prufer havia aconseguit convèncer els americans que els forns crematoris que ell havia ajudat a dissenyar i construir només eren als camps de concentració per motius de sanitat. De fet, l'empresa Topf und Söhne havia començat a fabricar forns amb finalitats civils l'any 1912, i l'enginyer Prufer formava part de l'equip de dissenyadors des de 1923. A més, no hi havia proves que els forns dels camps de concentració fossin gaire diferents dels que s'utilitzaven amb altres finalitats, ja que des de Berlín s'havien donat ordres de destruir tots els arxius el 6 de novembre de 1944.

En el moment de ser arrestat pels soviètics, Prufer supervisava la construcció d'un incinerador d'escombraries que l'Exèrcit Roig havia encarregat a la seva empresa. Però, a diferència de la Tercera Armada nord-americana, els soviètics havien trobat a Auschwitz-Birkenau els extensos arxius de l'administració central

del camp de concentració, que les SS i la policia s'havien encarregat de tenir minuciosament al dia. Als arxius hi havia dades detallades sobre la construcció dels forns i sobre la tecnologia emprada en les morts en massa. No hi mancaven tampoc el càlcul del cost econòmic exacte dels forns i el nombre de cossos que cada forn podia incinerar en un dia.

El dia 30 de juny de 1942, els comandaments del camp van ordenar que s'afegissin 46 "compartiments" d'incineració addicionals als sis que ja existien. Cada "compartiment" estava format per una estructura de maons en forma de caixa, situat a dins del forn crematori, en el qual s'introduïen els cossos a incinerar. L'entrada en servei d'aquests nous crematoris el 1943 va fer possible l'extermini d'un elevat nombre dels jueus que hi havia a Auschwitz-Birkenau entre els mesos de març i juliol d'aquell any.

Cada *krema* —l'abreviació de "crematori" en alemany— estava integrat per una habitació on calia treure's la roba, una cambra de gas i una sala que contenia els forns incineratoris. Aquests darrers estaven construïts per Topf und Sohne. Les autoritats soviètiques, que estaven en possessió d'aquestes dades i moltes més, van poder determinar el grau de participació dels enginyers en la "Solució final" i van decidir no alliberar els quatre detinguts.

Al llibre *Auschwitz: tècnica i funcionament de les cambres de gas*, publicat el 1989 per la Fundació Beate Klarsfelds de

L'administració nazi dels camps de concentració incloïa un minuciós registre de tots els presoners. En la foto, nens jueus numerats d'Auschwitz.

PRATS | CAMPS

Nova York, Jean-Claude Pressac apunta que a aquests quatre personatges se'ls perd la pista després de la seva detenció.

Doncs bé, el maig de 1993 vaig descobrir documents on s'especificava quin destí havien tingut aquests enginyers i fins a quin punt eren coneixedors i partícips de l'holocaust. Els fets es troben relatats al dossier 17/9 del servei d'espionatge de l'Exèrcit Roig, al qual fins ara no havia tingut accés cap historiador.

Des de 1990, quan vaig llegir en un arti-

cle aparegut al diari soviètic *Izvestia* que els arxius de l'administració central del camp d'Auschwitz havien quedat en possessió de les tropes soviètiques, m'he dedicat a estudiar aquests papers, amb el permís de les autoritats russes. La meua recerca de material als arxius de l'Estat Central Rus em va portar fins al dossier 17/9.

Per què buscar més documentació sobre aquests crims si tothom ja els coneix?, es preguntaran alguns. La resposta és que a

mesura que passen els anys i els camps de concentració entren a formar part de la història, ja no podem assumir que tothom sap el que un dia ens va semblar inoblidable. Si fem cas dels resultats d'una enquesta recent, citada per Bernard Levin a *The London Times*, el 22% de les persones adultes que viuen als Estats Units afirmen que és possible que l'holocaust no hagi passat mai i un altre 12% més diu desconèixer si l'holocaust va passar de veritat. La ignorància d'aquesta mena és terreny fèrtil per a pseudo-historiadors "revisionistes", que neguen l'existència de l'holocaust.

Contra aquesta manipulació arrogant i malèvola

Hi ha pseudo-historiadors "revisionistes" que neguen l'existència de l'holocaust. Els fils d'aram electrificats (foto) dissuadien les ganes de fugir.

PRATS | CAMPS

Vista aèria de la ciutat polonesa d'Oświęcim (Auschwitz en alemany) amb el camp de concentració número II (Birkenau). PRATS I CAMPS

de la història, la transcripció dels interrogatoris als enginyers, traduïts del rus, parla per ella mateixa. Es tracta del testimoni de quatre homes sincers i conscients que es van encarregar de modificar el funcionament d'uns instruments seguint instruccions clares del seu Govern: la incineració ràpida i eficient d'éssers humans, que havien estat morts a les cambres de gas. En contra dels desmemoriats i dels qui cínicament amaguen la veritat, la següent transcripció és un testimoni detallat i poderós d'un horror que no pot ser negat.

ELS INTERROGATORIS

Kurt Prufer, enginyer superior, va ser interrogat a Erfurt, Alemanya, el dia 5 de març de 1946.

—A part de vostè, qui més va participar en la construcció dels forns crematoris?

—Entre 1941 i 1942 vaig ser-ne jo el responsable. El disseny tècnic el feia Herr Keller. I els sistemes de ventilació dels *kremas* els va construir l'enginyer Karl Schultze.

—Quantes vegades i amb quin objectiu va visitar vostè Auschwitz?

—Cinc vegades. La primera vegada va ser a principis de 1943, per rebre ordres del cap de les SS sobre el lloc on calia construir els *kremas*. La segona vegada va ser durant la primavera de 1943 per inspeccionar el lloc de les obres. La tercera va ser la tardor de 1943 per corregir un error en la construcció de la xemeneia del *krema*. La quarta vegada va ser a començaments de 1944, per comprovar que

la xemeneia havia estat reparada. I la cinquena vegada va ser durant els mesos de setembre i octubre de 1944, amb la intenció de traslladar els forns, ja que el front de guerra s'anava acostant. Això últim no es va poder dur a terme perquè no hi havia prou treballadors.

—Va ser l'únic enginyer que va anar a Auschwitz la primavera de 1943?

—No, l'enginyer Karl Schultze era amb mi. Allà vaig veure uns 60 cossos de dones i homes de totes les edats, que eren a punt de ser incinerats. Devien ser les deu del matí. Vaig ser testimoni de la incineració de sis cossos i vaig poder comprovar que els forns funcionaven correctament.

—Hi havia una cambra de gas al costat del crematori?

—Sí, n'hi havia una allà al costat. Entre la cambra de gas i el crematori hi havia una estructura que els comunicava.

—Sabia que a les cambres de gas i als crematoris s'eliminava gent innocent?

—Des de la primavera de 1943 jo sabia que a Auschwitz s'eliminaven persones innocents a les cambres de gas i que posteriorment eren cremades als crematoris.

—Qui va dissenyar els sistemes de ventilació de les cambres de gas?

—Schultze va dissenyar els sistemes de ventilació i també va ser ell qui els va instal·lar.

—Per què es van fer malbé tan ràpidament els maons dels "compartiments" d'incineració?

—Els maons estaven desgastats al cap de sis mesos perquè la pressió dins els forns era brutal.

—Què el va motivar a continuar amb la construcció dels altres crematoris com a enginyer de l'empresa Topf?

—Jo havia signat un contracte amb l'empresa Topf i a més era conscient que la meua feina era de cabdal importància per a l'estat nacional-socialista. També sabia que si refusava continuar la meua feina, la Gestapo m'esborraria del mapa.

Deu dies més tard, el 15 de març de 1946, van tornar a interrogar Prufer.

—Des de quan va construir crematoris per a camps de concentració?

—Des de 1940. Aquest any Ludwig Topf em va demanar que construís un crematori amb tres "compartiments". Topf em va comunicar que es tractava d'una ordre dels comandaments de les SS i que calia acomplir-la urgentment. El mateix any 1940, els dirigents de les SS van acceptar el projecte que jo havia dissenyat i l'empresa Topf und Sohne va començar les obres sota la meua direcció. Entre 1940 i 1944 vaig dirigir la construcció de 20 crematoris en camps de concentració, a Buchenwald, Dachau, Mauthausen, Auschwitz i Gross-Rosen.

—Qui va acceptar el seu projecte dins l'empresa?

—Van ser acceptats per l'enginyer en cap Sander. Si Sander va detectar algun error en els meus projectes, el va corregir ell personalment, i també va confirmar l'acceptació dels projectes personalment. Un cop ell els va acceptar, els va fer arribar a Ludwig Topf perquè hi donés el vist-i-plau final. Jo em vaig encarregar de construir i dissenyar els forns, mentre que Keller va fer el disseny tècnic. Però la responsabilitat tècnica era meua i Schultze va crear i va instal·lar els sistemes de ventilació.

Una setmana abans, el 7 de març de 1946, va ser interrogat Fritz Sander.

Sander va dir que el 1942 havia discutit amb

Per aquestes vies entraven els trens, carregats de persones, al camp d'Auschwitz-Birkenau. PRATS I CAMPS

Prufer sobre la capacitat dels forns crematoris.

Prufer havia afirmat que els forns incineradors no podrien suportar la pressió d'un ús excessiu i que no eren suficients per al nombre de cossos que calia incinerar.

—Vaig decidir dissenyar i construir un crematori més gran. El novembre de 1942 vaig finalitzar aquest projecte de nou crematori. Era un crematori ideat per a incineracions en massa, i vaig sotmetre el projecte a la Comissió de Patents de Berlín.

Aquest *krema* havia de funcionar pel

que després també servien per destruir persones humanes.

(Cal indicar que els projectes de Sander no es van dur mai a la pràctica.)

El 18 de febrer de 1948, Karl Schultze va ser interrogat a la Presó Butirskaia de Moscou, on, juntament amb Prufer i Braun, havia estat transferit des del seu lloc de custòdia a l'Alemanya Oriental.

—A quins camps de concentració va construir crematoris l'empresa Topf?

—Pel que jo sé, Topf und Sohne va tirar endavant el seu programa de construcció de crematoris entre 1940 i 1944. Durant aquest període, es van

Per això vaig anar tres vegades a Auschwitz l'any 1943.

—Quins altres camps de concentració va visitar?

—A part d'Auschwitz, també vaig ser a Buchenwald. Allà vaig instal·lar el sistema de ventilació de les calderes del camp. A Gross-Rosen vaig supervisar la canalit-

Entrada a un *krema*. A dins es trobaven la cambra de gas i els forns crematoris.

PRATS I CAMPS

sistema de cadena, és a dir, que calia introduir cossos dins els forns incineratoris sense interrupció.

Quan els cossos eren introduïts dins els forns, queien sobre una plataforma i aquesta els transportava fins a dins per incinerar-los.

La patent no va ser aprovada per l'Oficina Principal de Patents de Berlín a causa de la seva classificació com a secret d'estat.

—Malgrat que vostè sabia que es liquidaven éssers humans innocents en massa, es va dedicar a dissenyar i construir forns incineratoris de major capacitat, i a més per iniciativa pròpia.

—Jo era un enginyer alemany que ocupava un lloc clau dins l'empresa Topf i vaig entendre que era el meu deure aplicar els meus coneixements especialitzats d'aquesta manera, a fi d'ajudar els alemanys a guanyar la guerra. Igual que un enginyer de construcció aeronàutica es dedicava a fer avions en temps de guerra,

construir crematoris a Buchenwald, Mauthausen, Auschwitz i altres camps. Les cambres de gas només es van construir a Auschwitz. Aquests projectes de construcció eren supervisats pels comandaments de les SS. Jo vaig controlar de manera personal la instal·lació dels sistemes de ventilació als crematoris i a les cambres de gas. Els sistemes de ventilació de les cambres de gas van ser construïts per l'empresa Topf seguint el meu disseny tècnic.

—Quina funció feia vostè i quina funció feia Prufer en les operacions de construcció de crematoris?

—Prufer era l'expert. Ell va dissenyar els crematoris i va dirigir-ne les operacions de construcció als camps de concentració. Jo era el responsable dels sistemes de ventilació i de l'arribada d'aire als "compartiments". En alguns casos concrets, vaig dirigir les operacions personalment, com per exemple en el cas dels crematoris i les cambres de gas d'Auschwitz.

Sala de la cambra de gas per a l'extermi en massa a Auschwitz-Birkenau.

PRATS I CAMPS

zació del gas cap als forns, amb l'objectiu d'augmentar la capacitat d'incineració. I vaig fer el mateix a Dachau, Mauthausen i Buchenwald.

Schultze va tornar a ser interrogat el dia 11 de març.

—Quantes vegades va anar a Auschwitz?

—Tres vegades.

—Quan va dur a terme les obres de construcció esmentades?

—Entre febrer i març de 1943.

—Com s'anomenaven les cambres de gas en la documentació oficial?

—En els plànols i en altres documents, les cambres de gas d'Auschwitz-Birkenau eren anomenades *Leichenkeller* ('dipòsit de cadàvers') o *Räume* ('habitacions').

A Schultze li van mostrar una carta trobada als arxius confiscats, amb data de 9 de desembre de 1940, enviada per Topf und Sohne a l'administració central de les SS, que tractava sobre la instal·lació dels sistemes de ventilació al dipòsit de cadàvers del *Krema I* del primer camp d'Auschwitz, que va precedir el més gran de Birkenau, construït el 1941.

—A partir d'aquesta carta es dedueix que el 1940 la seva empresa ja feia tractes referents a la instal·lació d'equipaments a les cambres de gas. Què hi té a dir vostè?

—La carta del 9 de desembre de 1940 és meua. Devíem fer tractes pel tema de la ventilació al *Krema I*. Prufer negociava amb el cap de les SS Urbanczyk. Com a resultat d'aquestes negociacions vam començar a preparar un projecte d'obres per a la instal·lació de sistemes de ventilació als dipòsits de cadàvers.

A mi no se'm va comunicar quina funció

"L'holocaust no va existir mai..."

Així ens ho afirmen repetidament *ad nauseam*, els nazis, que, passats 50 anys d'una de les hecatombes més grans de la història, pretenen fer creure que l'extermini de milions de jueus, presoners russos, gitanos i detinguts polítics durant la Segona Guerra Mundial als camps de concentració a Alemanya i als països ocupats és una pura invenció que serveix als interessos dels damnificats supervivents i com a excusa per a la creació, com a compensació, de l'estat d'Israel.

Fa uns anys vaig veure en una llibreria de Madrid, on es venien materials de propaganda feixista, un pamflet que portava el títol d'aquest aricle: "El holocausto nunca ocurrió". Tractava d'explicar que els nombrosos camps de concentració nazis s'havien creat per a "protegir" els jueus i les altres minories; que els camps eren llocs de treball, com indicava el cartell que figurava a l'entrada: "Arbeit macht frei" ('el treball allibera'), "i que si alguns van morir era a causa de les condicions de la guerra, de la malnutrició i de les epidèmies". Afegia el pamflet "que, en tot cas, no foren més de mil·lió i mig els jueus que hi van morir, i no sis, com diuen les parts interessades". Una personalitat eclesiàstica del país ha fet recentment una afirmació similar. Però jo em pregunto quina diferència hi ha, si foren un, sis o vint milions d'éssers humans els qui van ser martiritzats, víctimes de la barbàrie nazi! Un mort tan sols ja seria suficient per a clamar al cel contra aquest crim.

enguany es compleixen 50 anys de la reunió mantinguda en el més estricte secret, a Wannsee (Berlín), entre els principals dirigents nazis encarregats de redactar un programa per a la implantació de l'*Endlösung*, la 'solució final del pro-

blema jueu'. En una primera fase es va procedir a expulsar jueus d'Alemanya, i en una segona, a l'eliminació (*Ver-nichtung*) de tots els jueus, tant els que encara eren a Alemanya, com tots els dels territoris ocupats pel Reich: Polònia, Rússia, Ucraïna, Holanda, Grècia, França... Es va planejar la construcció de camps de concentració i d'extermini amb procediments "moderns": gasos tòxics i incineració; una tecnologia al servei de fins diabòlics com no s'havia emprat abans mai. El camp més emblemàtic, Auschwitz, es completava amb desenes més entre els quals destacaven Buchenwald, Treblinka, Dachau, Mauthausen...

Per als curts d'enteniment i/o plens de malícia, que tracten de persuadir-nos que no va existir l'holocaust, hi ha prou amb fer referència a la part que ens hi va pertocar. L'obra de Montserrat Roig *Els catalans als camps de concentració nazis* presenta una descripció dels camps on van ser martiritzats tants catalans, tots fugitius de la guerra *incivil* espanyola. El llibre fa una llista dels noms, procedència i camps on van morir els presoners. Segons he pogut comprovar aquesta llista encara és incompleta; de Vinaròs només en compta 3, quan en realitat foren 7 els fills del meu poble que eren al camp de concentració de Mauthausen, on després d'anys de treballs forçats en les condicions més extremes de tortures, fam i fred, foren assassinats poc abans de la fi de la guerra mundial.

Els individus recorden, les masses oblidem. Cal estudiar la història, si no, ens condemnem a repetir-la, com va expressar el filòsof Santanyana. Un es demana:

havien d'acomplir aquests sistemes de ventilació i desconeixia que aquests dipòsits de cadàvers havien de ser utilitzats com a cambres de gas.

—De quina manera va participar vostè en la instal·lació?

—Jo sé que l'equip d'inducció d'aire va ser construït a la nostra fàbrica. Però no sé si el sistema de ventilació va ser instal·lat al *Krema I*. No vaig ser mai al *Krema I* i no vaig dirigir cap tipus d'obres d'instal·lació allà. Jo desconeixia que als crematoris d'Auschwitz-Birkenau es liquidessin per-

sones innocents. Pensava que allà es mataben criminals condemnats a mort per crims comesos contra l'exèrcit alemany a Polònia i a altres territoris ocupats.

Jo sóc alemany i donava i dono suport al Govern d'Alemanya i a les lleis d'aquest Govern. Qui s'oposa a aquestes lleis és un enemic de l'estat, perquè les nostres lleis així ho dictaminen.

Jo no actuava per iniciativa personal sinó que seguia les directrius de Ludwig Topf. Tenia por de perdre la meua feina i de ser arrestat.

com podia succeir que en la pàtria de Kant, Bach, Leibniz, Beethoven, Goethe..., un país amb una de les cultures més avançades d'Europa, tinguessen lloc uns esdeveniments tan horribles?

Hi ha diverses explicacions: l'antisemitisme dels nazis procedeix, d'una banda, de teories pseudocientífiques sobre la superioritat de la raça ària, el *Herrenvolk*. D'altra banda, els nazis creuen en una noció maniqueïsta de la història, segons la qual existeix una lluita entre els esperits del bé i del mal. Els jueus representen les forces del mal i estan en connivència amb els maçons, els bolxevics i els jesuïtes (!). L'objectiu dels jueus és la dominació del món mitjançant el control de les finances, la política i els mitjans de comunicació de masses. Aquesta suposada programació constitueix un bell exemple de la teoria conspiracionista de la història! I com a conseqüència d'aquesta noció maniqueïsta, les forces del bé, personificades en els nazis, han de lluitar i destruir les forces del mal.

Se sap, a més, que Hitler estava posseït per la mania que els jueus van ser els culpables de la derrota alemanya durant la Primera Guerra Mundial. Aquesta suposició és completament falsa: els fets demostren que els jueus alemanys se sentien aleshores molt patriotes i van servir amb lleialtat i inclús distinció l'exèrcit alemany durant la guerra. Més encara: un fet poc conegut és que un científic jueu, el premi Nobel en Física Fritz Haber, va contribuir decisivament a l'esforç bèl·lic alemany. Durant la guerra aquest científic va descobrir el procediment per a l'obtenció sintètica de nitrats a partir

—Els seus punts de vista no són gaire diferents dels punts de vista d'un nazi.

—No, jo no era membre del NSDAP (Partit dels Treballadors Nacional-socialistes Alemanys). Jo només respectava i actuava segons les lleis del meu país.

Sander va morir d'un atac de cor el 26 de març de 1946, mentre era sota custòdia de l'Exèrcit Roig a Alemanya.

L'any 1948, Prufer, Braun i Schultze van ser condemnats a 25 anys de presó i van ser enviats a una presó especial del Ministeri de l'Interior, segons consta als arxius.

del nitrogen de l'aire. Els nitrats, que són els components essencials dels explosius, procedien de Xile; però, a causa del bloqueig que els aliats havien imposat a Alemanya, el subministrament d'aquest mineral fou interromput. Sense l'invent de Haber, Alemanya hauria perdut la guerra en menys de dos anys, per esgotament de les reserves de nitrats.

Una altra hipòtesi per a explicar la fòbia antisemita de Hitler es basa en la idea que va exposar en el seu llibre *Mein Kampf* ('La meua lluita'), de l'expansió alemanya cap a l'Est (*Drang nach Osten*), per a colonitzar-lo i esclavitzar les races "inferiors" de Polònia i la Unió Soviètica. En aquest programa destacava la diabòlica idea del genocidi, l'exterminació de tots els jueus que vivien a les zones ocupades. Aquest maniàtic projecte fou una de les principals raons de Hitler per a continuar la guerra, malgrat l'aclarant evidència que estava perduda, especialment des de la batalla de Stalingrad (1943) i les invasions aliades d'Itàlia i França (1943 i 1944).

Tornant a l'invent del físic jueu Haber que va permetre continuar l'esforç bèl·lic alemany durant la Primera Guerra Mundial, cal considerar el que hauria succeït en la Segona Guerra si Hitler no hagués patit de l'obsessió i fòbia antisemita i no hagués perseguit i expulsat els científics jueus i liberals. De la mateixa manera, durant el seu exili, Einstein fou un factor decisiu per al desenvolupament de la bomba atòmica als Estats Units. Però si s'hagués quedat, juntament amb altres científics, a Alemanya, molt bé hauria pogut facilitar la fabricació del giny nu-

Milers de persones (en la foto, dones presoneres) acabaren els seus dies al camp d'Auschwitz. PRATS I CAMPS

clear, que hauria quedat en mans de Hitler, i qui sap amb quines conseqüències. En expulsar els físics —Einstein, Bohr, Meitner, Szilard, Pauli, Born, entre altres—, els nazis van perdre els cervells que, després, contribuïren de forma decisiva en el desenvolupament per als aliats de la bomba atòmica.

Quin model van adoptar els nazis per a efectuar l'eliminació de les races "inferiors"? Senzillament, Hitler va veure en les "purgues" que Stalin va emprendre contra els seus enemics durant els anys 30 la inspiració per a liquidar jueus i altres "indesitjables", "que no tenien dret a viure". El genocidi stalinista és comparable al de Hitler per la monstrositat i tèc-

niques emprades; mentre que Hitler va usar camps d'extermini amb tecnologia de gasos i crematoris, Stalin va usar el fred de Sibèria en els seus "gulags", els camps de concentració soviètics per a presoners polítics, a més de l'assassinat de molts pagesos que s'oposaven als seus plans de col·lectivització. Així com Hitler volia eliminar races, el cap de la Txeka —la policia secreta soviètica del temps de la revolució— va declarar: "calia eliminar la burgesia com a classe". Pels nazis el motiu del genocidi fou la lluita de races; pels bolxevics va ser la lluita de classes. El partit de la violència és únic i està format pels dos extrems, a la dreta i a l'esquerra, com va enunciar el filòsof Berdiaev.

El tema de l'holocaust torna a tenir actualitat a causa dels fets ocorreguts enguany a Alemanya, amb els actes continus de violència perpetrats pels nazis contra estrangers. Hem vist en la televisió joves *skin heads*, "caps rapats" ultradretans que manifesten insistentment que, "l'holocaust no va ocórrer mai". És possible que, repetint mil vegades una mentida, per gran que siga, a l'últim adquireisca aspecte de veritat. A hores d'ara hi ha uns 7 milions d'estrangers a Alemanya, molts d'ells turcs, i aquesta minoria és la que ha estat més vegades víctima d'agressions. Ben esfereïdores i significatives són algunes pintades aparegudes darrerament als carrers d'Alemanya: "Gestern die Juden, morgen die Turken" ('ahir els jueus, demà els turcs'). Es repetirà la història? Podrà evitar la República Federal Alemanya els mateixos errors de la república de Weimar durant els anys 20 i 30? La major, si no l'única, esperança per a prevenir aquest nou desastre consisteix en la plena integració democràtica d'Alemanya en l'Europa Unida. Preguem que així siga.

Alfred Giner Sorolla

Prufer va morir el 24 d'octubre de 1952 a l'hospital penitenciari, a causa d'una hemorràgia cerebral.

Braun i Schultze van sortir en llibertat el 5 d'octubre de 1955. Es van passar un total de nou anys i set mesos a la presó per haver contribuït significativament a construir unes cambres de gas que van resultar ser extremadament mortíferes.

Gerald Fleming
©The New York Times
Traducció: Martí Estruch

El cinisme nazi era il·limitat. La inscripció de l'entrada al camp diu: "El treball us farà lliures". PRATS I CAMPS